

paa dette, men da jeg nu har faaet Ordet, har jeg dog villet gøre opmærksom paa denne Ytring af Statsminister Zahle.

Hr. P. Munch vari Dag inde paa Spørgsmaalet om, hvorledes den tidligere Udenrigsminister Erik Scavenius havde stillet sig med Hensyn til Rømningsspørgsmaalet. Han fandt, at det var mærkeligt, at jeg kunde være forbavset over, at han paa given Foranledning havde svaret, at ganske vist vidste han nok, at Rømningen af tredje Zone var bortfaldet i den endelige Fredstraktat, men han blev ikke anmodet om at foretage sig noget i den Sag, og derfor foretog han ikke noget. I min første Tale gjorde jeg ikke opmærksom paa — det burde jeg maaske have gjort —, at den Gang Spørgsmaalet var til Debat her i Tinget, paastod Udenrigsminister Erik Scavenius, at han vidste ikke noget. Jeg lægger ikke saa forfærdelig megen Vægt paa dette. Vi er efterhaanden blevet vænnet til adskilligt i Retning af, at der nok kan siges eet, og saa opdager man bagefter, at den virkelige Sandhed er noget andet. Men selv bortset fra, at Erik Scavenius paastod, at han intet vidste, og at han bagefter har oplyst, at han vidste det ganske vist, men han foretog sig ikke noget, da der ikke blev rettet nogen Anmodning til ham, vil jeg dog sige — og det falder sammen med, hvad Hr. Raffnsøe gjorde opmærksom paa —, at det burde være saaledes, at naar en Udenrigsminister faar at vide — og det er dog ham, der først faar det at vide, og det er ogsaa hans Pligt at faa det at vide —, at der er sket en saadan Forandring, var dog det mindste, han kunde foretage sig, naar han ikke selv ansaa det for nødvendigt at søge, hvis det var muligt, at faa Bestemmelsen om Rømning bibeholdt, at give baade sine Kolleger og, jeg vil gerne tilføje, ogsaa det politiske Udvalg — maaske det paa det Tidspunkt var blevet det sønderjydske Udvalg, det kan jeg ikke huske i Øjeblikket — Oplysning om, hvorledes Sagen laa. Jeg tror ikke, at Hr. Erik Scavenius kan fri sig for det Ansvar, der absolut paahviler ham overfor dette Spørgsmaal om Rømningen, idet han har vidst, at den var bortfaldet paa et Tidspunkt, hvor der faktisk kunde være foretaget noget. Om det havde nyttet noget, ved man aldrig. Men efter det, der skete den 4. Juli, efter den Henvendelse, der fandt Sted fra sønderjydske Side, ved man, at Sønderjyderne ansaa det for at være en bydende Nødvendighed, at Rømningen blev opretholdt. Hr. Scavenius har altsaa der et An-

svar, som selv Nordslesvigerne er enige om, at han har taget sig alt for let.

I øvrigt vil jeg hævde, at jeg har haft Ret til at paavise den Forskel, der er mellem Ministeriet Zahles Stilling til det sønderjydske Spørgsmaal og det nuværende Ministeriums og Venstres Stilling. Der kan fremføres adskillige andre Beviser ogsaa for Hr. Scavenius' Stilling; men jeg skal ikke forlænge Debatten mere end højst nødvendigt og skal derfor for hans Vedkommende nøjes med at omtale hans Stilling til Rømningen af 3die Zone eller rettere til Bortfaldet af Rømningen.

Saa mente Hr. P. Munch, at jeg ved min Omtale af Hr. Zahles Stilling først og fremmest havde lagt Vægt paa, hvad Hr. Zahle ikke sagde i sin Ringsted-Tale. Nej, jeg sagde udtrykkelig, at saavel, hvad Hr. Zahle fandt Anledning til at sige, som hvad han ikke fandt Anledning til at sige, var for mig Vidnesbyrd om, at den daværende Regerings og specielt Statsminister Zahles Stilling overfor det sønderjydske Spørgsmaal var med et mildt Udtryk meget kølig. Jeg nævnte, som sagt, begge Dele, baade hvad Hr. Zahle sagde, og hvad han ikke sagde; men jeg kom ikke ind paa at referere noget. Nu ønsker jeg at nævne en enkelt Ting af, hvad Hr. Zahle sagde i sin Ringsted-Tale. Og Hr. P. Munch kan jo ikke saadan slaa det hen ved at sige, at det var et Vælgermøde. Det var en Lejlighed, som Statsministeren med Rette benyttede til at tale om, hvad Rigskansler Bauer havde udtalt — om end han benyttede den daarligt. En af de Ting, Hr. Zahle sagde, var dette — jeg citerer pr. Hukommelse, men jeg tror, det er rigtigt citeret —, at der i Fredstraktaten stod, at ved Fastsættelsen af Grænsen for 2den Zones Vedkommende skulde foruden Afstemningsresultatet tillige kunne tages geografiske og økonomiske Hensyn, og saa begyndte han at forklare og fortolke, hvad der kunde ligge i dette om de geografiske og økonomiske Hensyn. Statsminister Zahle forklarede og fortolkede det paa den Maade, at deri maatte jo ligge, at man for Landkommunernes Vedkommende selvfølgelig burde tage visse navnlig geografiske Hensyn, men at da Flensborg havde et Indbyggerantal svarende omtrent til Halvdelen af Indbyggerantallet i hele 2den Zone, kunde det dog neppe være Meningen, at ogsaa de geografiske og økonomiske Hensyn skulde gøres gældende for Flensborgs Vedkommende. Det kalder jeg at inklude sig paa en Fortolkning af